

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorum Concionatorumque Instructiones

Borromeo, Carlo

Coloniae, 1587

VD16 B 6753

Cura concionatoris in eripiendis corruptelis, instituendis operibus pietatis,
in concione accommodanda ad episcopalis gubernationis rationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51263)

Cura concionatoris in eripiendis corruptelis, instituendis operibus pietatis, in concione accommodanda ad episcopalis gubernationis rationem.

CVM verò ad concionandū aliquò concionator venerit, vel ab episcopo, vel à parcho, aliòue ecclesiæ rectore, accuratè illius loci morum corruptelas conquirit: quas vt occasio feret, verborum vi, & sententiarum pondere, & in primis sacrarum litterarum testimonijs, exemplisq̃ue constantissimè vsque ad eò exagitabit, vt funditus, quantum in se est, extirpet, Deo bene iuante.

Eas item consuetudines, quæ & si malæ non videntur, tamen occasionem præbent peccandi.

Ecclesiastes
cōsuetudines malas
eradicare
studebit.

Nec verò semel, atque iterum, sed sæpe numero, prout vsu venerit, illas ipsas detestabitur.

Immò perenni quadam doctrinæ, ardētisq̃ue cohortationis perseuerantia, & perpetua quasi contentione, id quod olim sanctissimos viros, Ambrosium, Augustinum & Chrysostomum fecisse traditum est, inueteratos malè viuendi mores, deprauatāq̃ue consuetudinem radicitus euellere studebit.

Curabit etiam rursus in omni loco, vbi concionatur, aliquod pietatis opus, ei loco

ad piè agendi studium, episcopi iudicio, aptius, conuenientiusque institui; aut institutum vehementius excitari.

Pia item instituta, religiosasque consuetudines, quàm diligentissimè, ac perpetuò retinendas esse, ac si quæ vel antiquatæ sunt vel intermissæ, ad vsum reuocandas ostendet.

Id verò omne persuadere non desinet, quoad rem confecerit, quam salutariter in Domino optat.

Omni præterea concionum suarum vim ad episcopalis, pastoralisque gubernationis rationes accommodabit: episcopi monita, iussa, edicta, decreta, instituta, ac disciplinam omnem, perpetuò commendabit, atque adeò tuebitur, ut & clerus, & populus, concionibus suis bene excitatus, ei obtemperet, pareat omni sanctæ obedientiæ spiritu.

Inquisitionis studium concionator sibi accommodatum habeat.

Sanctæ præterea Inquisitionis perpetuò se studiosissimum præbebit: illius officij partes acri defensione tuebitur: illorum, qui præfunt, auctoritati, edictis, decretis, quam diligentissimè parendum sit, crebro ut usu venerit, præclare ostendet: populum docebit, quanta unicuique necessitas imposita sit deferendi illorum nomina, qui vel factis, vel dictis, vel alio quouis modo à doctrina Catholica aberrant: quique contra sanctiones, decreta, edictaque, eiusdem officij causa,

causa, nomineue promulgata, agunt, aut dicunt.

Siverò ipse aliquando, vt euenire potest **Conciona-**
vel verbo vno labetur, errabitue; cõfestim **tor alicu-**
nullaque mora interposita, ex Episcopi, **ius erroris**
Inquisitorisue præscripto, sententiam, aut **admoni-**
concionem retexat, atque ad verum fidei **tus, apertè**
doctrinæque orthodoxæ dogma reuocet, **eundem re**
quicquid fuerit, in quo ab illius doctrinæ **uocet.**
decretis aberrarit.

Idque non obscure agat, neque aliqua verborum circuitione: sed apertissimè planissimeque erratum suum emendet: aut sententiam, si ambiguè dixerit, explicet ad illorum præscriptum.

Concionator quoque regularis, parochorum curæ omnino prodesse studebit: ita **Conciona-**
scilicet, vt non modò nihil quicquam pro- **toris Regu-**
ferat, quod parochialis curationis officia **laris mu-**
interturbet, sed omne studium adhibeat, **nus.**
quo populus in omnes parochialis curæ partes piè, sancteque conformetur.

Facultate autem, si quæ sibi dabitur, vel sacra confessionis audiendæ, vel etiam absoluedi à casibus reseruatis, ita vtetur, vt & parochialem vtilitatem, & populi disciplinam nusquam vllò modo labefactet, sed communiat omni studio, atque officio.

Quo in genere toto, instructiones de ministerio

mysterio pœnitentiæ, quam accuratissimè adhibebit.

Tridentini
Cõcilij de-
creta com-
mendetur
populo.

Et verò in primis proponet sæpè auditoribus concilij Tridētini decreta: ex quo, tamquam è purissimo fonte, hauriet, quæ pertinent ad mores omnium ordinū corrigendos, fidem explicandam, & Christianam disciplinam restituendam, Conciliorum item prouincialium nostrorum, & episcopalium synodorum constitutiones, ac decreta nō modò ad populi memoriam reuocet: sed docebit, quàm utilis eorū executionis vsus, quàm inde vberimus fructus: Proinde crebrò in hoc officij genus incumbet, ac nullam planè occasionē prætermittet.

De ijs quæ ad formam concionis pertinent.

MA TERIAM concionis cum ex Evangelij tractatione, alijsque locis aptè appositis, digressionibusque concionator sibi parauerit: ita eam disponat, vt oratorie illius concionis partes, quatenus vel Evangelij, vel rei alterius, de qua dicturus est, ratio patitur, nullæ desiderentur, præsertim, quæ illustriores sunt, quæque ad commouendum pertinent.

Dictio concionatoris qualis esse debeat.

Instruat autem, atque exornet non verborum, vel lectissimorum, inani sonitu, & sermone nimis elaborato, & penè calamistrato, ac fucato; quo nihil potest esse infructuosius: